

EUROPEJSKI INSPEKTOR OCHRONY DANYCH

Streszczenie opinii Europejskiego Inspektora Ochrony Danych na temat wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań

(2023/C 123/09)

(Pełny tekst niniejszej opinii jest dostępny w wersji angielskiej, francuskiej i niemieckiej na stronie internetowej EIOD <https://edps.europa.eu>)

20 stycznia 2023 r. Komisja Europejska wydała wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 862/2007 oraz uchylającego rozporządzenia (WE) nr 763/2008 i (UE) nr 1260/2013 ⁽¹⁾.

Wniosek zawiera przepisy mające na celu ułatwienie dostępu do istniejących źródeł danych, co usprawni proces tworzenia statystyk społecznych i poprawi ich ogólną jakość. W tym kontekście EIOD uważa, że motywów wniosku powinny zawierać konkretne odniesienie do zgodności z zabezpieczeniami dotyczącymi przetwarzania do celów statystycznych na mocy art. 89 RODO ⁽²⁾ i art. 13 EUDPR ⁽³⁾. Ponadto we wniosku należy doprecyzować, że co do zasady wyłącznie dane zanonimizowane lub spseudonimizowane będą wykorzystywane i udostępniane do celów statystycznych.

Wysokiej jakości statystyki są niezbędne do wspierania opracowywania, wdrażania i oceny polityk Unii, w tym polityk w zakresie praw podstawowych. EIOD zauważa również, że nowe innowacyjne podejścia mogą być obiecujące dla statystyk i badań. EIOD ma jednak poważne obawy co do wskazania, że informacje dotyczące konkretnych osób można uzyskać z dowolnego źródła, w tym ze śladów cyfrowych związanych z daną osobą. EIOD uważa zatem, że należy skreślić ostatnie zdanie art. 2 ust. 3 wniosku, które odnosi się do wykorzystania dowolnego odpowiedniego źródła lub połączenia różnych źródeł, w tym śladów cyfrowych związanych z daną osobą.

Ponadto EIOD uważa, że potrzebne są dalsze doprecyzowania dotyczące źródeł i kategorii danych, do których państwa członkowskie i Komisja (Eurostat) będą miały dostęp i z których będą korzystać, w szczególności w odniesieniu do źródeł danych administracyjnych i danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych. Dane będące w posiadaniu podmiotów prywatnych mogą być zróżnicowane, ponieważ uważa się, że obejmują one ogromną ilość danych będących w posiadaniu przedsiębiorstw, w tym danych zgromadzonych za pośrednictwem rejestrów telefonów komórkowych, danych dotyczących lokalizacji, danych z mediów społecznościowych, ale również za pośrednictwem internetu rzeczy (IoT) i świadczenia usług cyfrowych. EIOD uważa, że gromadzenie danych osobowych z takich źródeł może nie być proporcjonalne do zamierzonych celów, biorąc pod uwagę potencjalne zagrożenia dla praw i wolności osób, których dane dotyczą. W zakresie, w jakim wniosek ma stanowić podstawę prawną przetwarzania danych osobowych przez państwa członkowskie lub Komisję, należy przedstawić jasny i wyczerpujący przegląd kategorii danych osobowych, które mogą być przetwarzane na podstawie wniosku, z uwzględnieniem wymogów konieczności i proporcjonalności. Ponadto źródła, z których można uzyskać te kategorie danych osobowych, powinny zostać wyraźnie określone w samym wniosku.

W odniesieniu do gromadzenia statystyk z wielkoskalowych systemów informatycznych w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości EIOD stwierdził, że powinien zostać zmieniony art. 10 wniosku. W szczególności we wniosku należy doprecyzować, że statystyki dotyczące wielkoskalowych systemów informatycznych są gromadzone (wyłącznie) z centralnego repozytorium sprawozdawczo-statystycznego (CRRS). Jeżeli Komisja chciałaby przewidzieć środki przejściowe do czasu pełnej operacyjności CRRS, należy wprowadzić szczególne środki przejściowe.

⁽¹⁾ COM(2023) 31 final.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

EIOD z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wniosek przewiduje testowanie i stosowanie technologii służących wzmocnieniu ochrony prywatności, które uwzględniają minimalizację danych już w fazie projektowania. EIOD jest świadomy potencjału technologii służących wzmocnieniu ochrony prywatności jako czynników sprzyjających wymianie danych, która jest zarówno przyjazna dla prywatności, jak i społecznie korzystna, i w pełni popiera wykorzystanie technologii służących wzmocnieniu ochrony prywatności w tym kontekście. Jednocześnie EIOD przypomina, że wszelka wymiana danych osobowych musi w każdym przypadku być zgodna ze wszystkimi odpowiednimi przepisami RODO i EUDPR, w tym z art. 89 ust. 1 RODO i art. 13 EUDPR.

Ponadto jeżeli chodzi o ustanowienie bezpiecznej infrastruktury ułatwiającej taką wymianę danych, EIOD zauważa, że we wniosku nie określono ról i obowiązków Komisji (Eurostatu) ani właściwych organów krajowych w rozumieniu prawa o ochronie danych. Chociaż szczegółowe ustalenia mające na celu zapewnienie zgodności z wymogami ochrony danych mogą zostać określone w drodze aktu wykonawczego, EIOD uważa, że role różnych podmiotów zaangażowanych jako administrator, współadministrator lub podmiot przetwarzający powinny zostać wyraźnie określone w części normatywnej wniosku.

1. WPROWADZENIE

1. 20 stycznia 2023 r. Komisja Europejska wydała wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 862/2007 ⁽⁴⁾ oraz uchylającego rozporządzenia (WE) nr 763/2008 ⁽⁵⁾ i (UE) nr 1260/2013 ⁽⁶⁾ („wniosek”).
2. Celem wniosku jest ułatwienie dostępu do istniejących źródeł danych, co usprawni proces tworzenia statystyk społecznych i poprawi ich ogólną jakość. Zawiera on również przepisy mające wzmocnić powiązania i zwiększyć spójność między wszystkimi statystykami społecznymi UE dotyczącymi osób i gospodarstw domowych, a także przepisy, których celem jest opracowanie zharmonizowanej definicji ludności w oparciu o solidne pojęcia statystyczne dla wszystkich produktów statystyki. Wniosek zawiera również przepisy służące uzgodnieniu w większym stopniu statystyk dotyczących ludności i migracji międzynarodowej ze statystykami dotyczącymi zdarzeń administracyjnych i prawnych związanych z azylem oraz migracją legalną i nielegalną, uregulowanymi w art. 4, 5, 6 i 7 rozporządzenia (WE) nr 862/2007 ⁽⁷⁾.
3. Niniejszą opinię EIOD wydano w odpowiedzi na konsultacje przeprowadzone przez Komisję Europejską 20 stycznia 2023 r. zgodnie z art. 42 ust. 1 EUDPR. EIOD z zadowoleniem przyjmuje odniesienie się do tych konsultacji w motywie 40 wniosku.

5. WNIOSKI

W świetle powyższego EIOD wydaje następujące zalecenia:

- (1) włączenie do motywu wniosku odniesienia do zgodności z zabezpieczeniami dotyczącymi przetwarzania do celów statystycznych na mocy art. 89 RODO i art. 13 EUDPR;
- (2) doprecyzowanie we wniosku, że co do zasady wyłącznie dane zanonimizowane lub dane spseudonimizowane będą wykorzystywane i udostępniane do celów statystycznych;
- (3) usunięcie ostatniego zdania art. 2 ust. 3 wniosku, które odnosi się do wykorzystania dowolnego odpowiedniego źródła lub połączenia różnych źródeł, w tym śladów cyfrowych związanych z daną osobą;
- (4) w zakresie, w jakim wniosek ma stanowić podstawę prawną przetwarzania danych osobowych, zapewnienie jasnego i wyczerpującego przeglądu kategorii danych osobowych, które mogą być przetwarzane na podstawie wniosku, jak również źródeł z których te kategorie danych można uzyskać;

⁽⁴⁾ Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 311/76 w sprawie zestawienia statystyk dotyczących pracowników cudzoziemców (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 23).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 763/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 14).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii (Dz.U. L 330 z 10.12.2013, s. 39).

⁽⁷⁾ COM(2023) 31 final, s. 3.

- (5) zmiana art. 10 wniosku i doprecyzowanie, że statystyki dotyczące wielkoskalowych systemów informatycznych są gromadzone wyłącznie z centralnego repozytorium sprawozdawczo-statystycznego (CRRS) utworzonego za pomocą odpowiednich instrumentów; Jeżeli Komisja chciałaby przewidzieć środki przejściowe do czasu pełnej operacyjności CRRS, należy wprowadzić szczególne środki przejściowe;
- (6) określenie roli Komisji i państw członkowskich na mocy przepisów o ochronie danych w odniesieniu do bezpiecznej infrastruktury, która ma zostać ustanowiona zgodnie z art. 13 ust. 2 wniosku;

Bruksela, dnia 16 marca 2023 r.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
